

ІНТЕГРОВАНІЙ ПОКАЗНИК ЯК ЗАСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ МАЛОГО ГОТЕЛЮ

© 2017 ІВЧЕНКО Л. О., РЕДЬКО В. Є.

УДК 338.001.36:640.41

Івченко Л. О., Редько В. Є.

Інтегрований показник як засіб визначення фінансової стійкості малого готелю

Мета статті полягає у розробці й обґрунтуванні методики оцінки інтегрованого показника фінансової стійкості для готелів. Аналізуючи наукові праці закордонних і українських учених, було вивчено різні методики оцінки фінансової стійкості підприємств, які враховують чинники впливу на їх господарську діяльність. Визначено переваги використання інтегрованого підходу в оцінюванні та прогнозуванні фінансового стану готелів малої місткості. У роботі запропоновано методику оцінки інтегрованого показника фінансової стійкості готелю, що ґрунтується на принципах кваліметрії і простого регресійного аналізу. До дерева властивостей інтегрованого показника включено всі коефіцієнти, які впливають на фінансову стійкість і розраховуються за даними фінансової звітності готелю, а також коефіцієнти вірогідності банкрутства, розраховані за чотирма моделями. Обґрунтовано, що поєднання кваліметричного та регресійного аналізу дозволяє не тільки отримати інтегральні характеристики показника фінансової стійкості готелю, але і позначити кількісно середню швидкість і напрямки його динаміки. За умови достатньої кількості статистичних спостережень отримані результати можуть бути використані для визначення інтервалу оцінки типів фінансової стійкості готелю і прогнозування інтегрованого показника.

Ключові слова: фінансова стійкість готелю, інтегрований показник, кваліметричний аналіз, регресійна модель.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Формул.:** 1. **Бібл.:** 18.

Івченко Любов Олександрівна – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу, Національний університет харчових технологій (вул. Володимирська, 68, Київ, 1601, Україна)

E-mail: livchenko53@mail.ru

Редько Вікторія Євгенівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та туристичного бізнесу, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара (просп. Гагаріна, 72, Дніпро, 49010, Україна)

E-mail: v1karedko@ukr.net

УДК 338.001.36:640.41

UDC 338.001.36:640.41

Івченко Л. А., Редько В. Е. Интегрированный показатель как средство определения финансовой устойчивости малой гостиницы

Цель статьи состоит в разработке и обосновании методики оценки интегрированного показателя финансовой устойчивости для гостиниц. Анализируя научные труды зарубежных и украинских ученых, были изучены разные методики оценки финансовой устойчивости предприятий, которые учитывают факторы, влияющие на их хозяйственную деятельность. Определены преимущества использования интегрированного подхода к оцениванию и прогнозированию финансового состояния гостиниц малой емкости. В работе предложена методика оценки интегрированного показателя финансовой устойчивости гостиницы, основанная на принципах кваліметрии и простого регрессионного анализа. В дерево свойств интегрированного показателя включены все коэффициенты, которые влияют на финансовую устойчивость и рассчитываются по данным финансовой отчетности гостиницы, а также коэффициенты вероятности банкротства, рассчитанные по четырем моделям. Обосновано, что объединение кваліметрического и регрессионного анализа позволяет не только получить интегральные характеристики показателя финансовой устойчивости гостиницы, но и количественно определить среднюю скорость и направление его динамики. При условии достаточного числа статистических наблюдений полученные результаты могут быть использованы для определения интервала оценки типов финансовой устойчивости гостиницы и прогнозирования интегрированного показателя.

Ключевые слова: финансовая устойчивость гостиницы, интегрированный показатель, кваліметрический анализ, регрессионная модель.

Ivchenko L. A., Redko V. Ye. The Integral Index as a Means for Determining Financial Stability of a Small Hotel

The aim of the article is to develop and substantiate a methodology for evaluating the integral index of financial stability of hotels. By analyzing scientific works of foreign and Ukrainian scientists, there studied different methods for evaluating the financial stability of enterprises that take into account factors affecting their economic activities. The advantages of using the integrated approach to evaluating and forecasting the financial condition of small hotels are identified. In the work there offered a method for evaluating the integral index of financial stability of a hotel based on the principles of qualimetry and simple regression analysis. The tree of properties of the integral index includes all coefficients that affect financial stability and are calculated from the financial statements of a hotel, as well as the probability of bankruptcy calculated by four models. It is justified that the combination of the qualimetric and regression analysis allows not only to obtain integral characteristics of the financial stability index of a hotel, but also to make quantitative evaluation of the average speed and direction of its dynamics. Given a sufficient number of statistical observations, the results obtained can be used to determine the interval for evaluating types of financial stability of a hotel and forecasting its integral index.

Keywords: financial stability of a hotel, integral index, qualimetric analysis, regression model.

Fig.: 2. **Tbl.:** 2. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 18.

Ivchenko Liubov A. – Candidate of Sciences (Physics and Mathematics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Business, National University of Food Technology (68 Volodymyrska Str., Kyiv, 1601, Ukraine)

E-mail: livchenko53@mail.ru

Рис.: 2. Табл.: 2. Формул.: 1. Библ.: 18.

Ивченко Любовь Александровна – кандидат физико-математических наук, доцент, доцент кафедры туристического и гостиничного бизнеса, Национальный университет пищевых технологий (ул. Владимирская, 68, Киев, 1601, Украина)

E-mail: livchenko53@mail.ru

Редько Виктория Евгеньевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры менеджмента и туристического бизнеса, Днепропетровский национальный университет им. Олеса Гончара (просп. Гагарина, 72, Днепр, 49010, Украина)

E-mail: v1karedko@ukr.net

Redko Viktoriia Ye. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Tourism Business, Oles Honchar Dnipropetrovsk National University (72 Haharina Ave., Dnipro, 49010, Ukraine)

E-mail: v1karedko@ukr.net

Постановка проблеми. Уповільнення темпів розвитку туризму в Україні вимагає від керівників підприємств туристичної індустрії постійної оцінки та контролю стану бізнесу, визначення чинників впливу на результати діяльності та передбачення кризових ситуацій. Особливо це стосується готельного бізнесу, який є головною рушійною силою туристичної інфраструктури будь-якого регіону України. Так, у 2015 р. в Україні свою діяльність здійснювали 4341 колективний засіб розміщення, при цьому доходи від цієї діяльності становили 8060 млн грн, а витрати – 9686 млн грн [1], що свідчить про збитковість готельного бізнесу, яка в стратегічній перспективі неминуче відобразиться на фінансовій стійкості готелю. Тому питання постійного контролю фінансової стійкості колективних засобів розміщення безперечно є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Якісна й адекватна оцінка фінансової стійкості готелю є одним із найважливіших факторів своєчасного виявлення можливих проблем, що вимагають вжиття необхідних заходів для їх вирішення. Одночасно розробка методів і моделей оцінки фінансової стійкості підприємства є предметом численних наукових досліджень. Серед них: монографії М. О. Кизима, В. А. Забродського та ін. [2], Л. А. Костирко [3], Л. А. Лахтіонової [4], навчальні посібники М. Д. Білик [5], К. А. Панасюк, В. Є. Редько [6, с. 105–122] та ін., в яких автори пропонують показники та методику їх розрахунку для оцінки фінансової стійкості підприємств різних галузей. Зокрема, в роботі І. С. Гудзенко тип фінансової стійкості готельно-ресторанного господарства в цілому оцінено як нестійкий [7].

Для оцінки вірогідності банкрутства найпоширенішими є моделі Альтмана, Бівера, Конана та Голдера, Спрінгейта, Таффлера, Фулмера, R-модель, моделі Г. В. Савицької, О. О. Терещенка й ін., проте апробовані вони на великих промислових підприємствах, банківських установах, будівельних компаніях, фермерських господарствах. Наприклад, N. Bărbuță-Mișu, E.-S. Codreanu доводять, що ефективнішою для будівельної галузі є модель Ж. Конана і М. Голдера [8], а А. Popescu наголошує, що для сільського господарства найприйнятнішою є модель Альтмана [9]. Роботу норвезьких учених [10] присвячено дослідженню номенклатури та ступеню важливості чинників, які впливають на виникнення загрози банкрутства підприємств Норвегії. Поряд із фінансовими показниками діяльності підприємств (коефіцієнти ліквідності,

рентабельності, фінансової стійкості) до економетричних моделей включалися такі чинники, як вік підприємства, його розмір, вид діяльності й інтенсивність розвитку. Побудовані моделі надають кількісні оцінки впливу обраних факторів на ймовірність виникнення банкрутства та можуть бути використані для прогнозування. Перевагою цих моделей є широка шкала оцінювання вірогідності банкрутства, що дає можливість завчасно діагностувати ймовірність виникнення кризової ситуації. Саме тому застосування моделей оцінки вірогідності банкрутства поряд із коефіцієнтами фінансової стійкості обумовлює своєчасну експрес-діагностику стану підприємства, що є підґрунтям для прийняття оперативних, тактичних і стратегічних управлінських рішень.

Оцінки інтегрованого (комплексного) показника фінансової стійкості підприємств, що пропонуються науковцями, враховують не тільки фінансові коефіцієнти, а й стійкість управління, стійкість ресурсів [11], ринкову активність [12], а також дозволяють бачити їх сумарний ефект.

Дослідження і пропозиції щодо використання кваліметричного аналізу у визначенні інтегрованих показників різнопланової діяльності підприємств туристичної галузі сформульовані в статтях О. Іваненко, Л. Івченко і В. Редько, В. Павлоцького, К. Сіренко та інших. У роботі [13] запропоновано використання методів кваліметрії для оцінки якості діяльності туристичних підприємств із визначенням номенклатури показників, побудовою дерева властивостей і розподіленням коефіцієнтів вагомості. Пізніше подібні методи було застосовано для оцінки привабливості готельних послуг [14]. У роботі [15] не використовується термін «кваліметрія», не розробляється дерево властивостей, але використовуються основні підходи, які пропонує кваліметрія. Визначення узагальнюючої оцінки стандартизованих значень показників для рейтингового оцінювання комунікативної політики та фінансового стану 15 туроператорів запропоновано К. Сіренко [16]. Для включення в загальну оцінку було обрано шість показників, вагові внески кожного з них вважалися однаковими. Ті ж шість показників і теж з однаковими ваговими коефіцієнтами було обрано в роботі О. Іваненко для проведення рейтингової оцінки туроператорів України в 2014 році [17].

Слід зазначити, що в готельному господарстві для оцінки фінансової стійкості використовуються автоматизовані програмні комплекси (Property Management System), які дозволяють ефективно управляти готельним бізнесом.

Такі системи активно застосовуються готелями для визначення інтегрованих показників ринкової активності, управління номерним фондом, обслуговування гостей та оцінки фінансового стану та вимагають мінімального втручання персоналу в їх роботу. Основним мінусом таких програмних рішень є їх вартість, яка в більшості випадків стає перепоною для використання PMS малими готелями. Це зобов'язує керівництво готелю малої місткості час від часу вручну розраховувати комплекс показників у динаміці, щоб відстежувати зміни фінансового стану підприємства.

Тому метою цієї статті стала розробка й обґрунтування методики оцінки інтегрованого показника фінансової стійкості для малих готелів.

Виклад основного матеріалу. Використання інтегрованого підходу в оцінюванні та прогнозуванні фінансового стану готелів значно підвищує якість аналізу й об'єктивність його висновків, а застосування відповідних моделей дає можливість досить оперативно виявляти потенційних банкрутів, завчасно доводити інформацію про них до зацікавлених осіб. Це значною мірою дозволяє пом'якшити наслідки неспроможності для самих підприємств, їх господарських партнерів, кредиторів, населення. Саме комплексна оцінка фінансової стійкості з огляду на витрати, пов'язані з обслуговуванням зовнішніх джерел залучених коштів, структуру довгострокових вкладень й поточних зобов'язань, ризику втрати фінансової незалежності та платоспроможності, гнучкість використання власних оборотних коштів, залучення інвестицій, найбільш прийнятна для готельного господарства.

Слід наголосити, що в оцінці інтегрованих показників важливим є визначення їх впливу на загальний (інтегрований) показник фінансової стійкості. Такий вплив часто є не однаковим, а тому потребує побудови дерева властивостей для ранжування чинників впливу. Побудова дерева властивостей необхідна для правильного розуміння формування фінансової стійкості підприємства у цілому. При цьому, будуючи ієрархічну структуру властивостей, необхідно піднятися до такого рівня розглядання, на якому знаходяться прості властивості, що не можуть бути розкладені та піддаються оцінці та дослідженню.

Під час досліджень можливі різні підходи до побудови дерева властивостей, а отже, різна номенклатура показників, що залучаються до комплексної кількісної оцінки показника фінансової стійкості підприємства. Дерево властивостей будується на евристичній основі, яка обумовлює підпорядкованість, зіставлення, повноту, визначеність, можливість внесення коригувань. При цьому воно повинне задовольняти ряд умов, як загальних, коли дерево розглядається як приватний випадок класифікації, так і специфічних, коли дерево розглядається як інструмент оцінки значення конкретного показника якості. Зазначимо, що побудова дерева властивостей – процес суб'єктивний, тому не може абсолютно адекватно відобразити фінансову стійкість підприємства розміщення.

Розглянемо, які ж складові планується включити до формування інтегрованого показника. Показником стабільності фінансового стану малого готелю є коефіцієнт стійкого фінансування, який в довгостроковому періоді прирівнює власні кошти до довгострокових кредитів. Це

відбувається за рахунок помірного повернення коштів протягом тривалого часу, що є вигідним для підприємства. Тому з точки зору фінансової стійкості цей коефіцієнт визначено як один із основних.

В основі оцінки фінансової стійкості лежать коефіцієнти маневреності капіталу, фінансової автономії, фінансового ризику, які показують забезпеченість підприємства власними ресурсами та свідчать про ефективність використання власного капіталу. Найбільший внесок у комплексний показник фінансової стійкості роблять коефіцієнти автономії і стійкого фінансування. Так, з точки зору фінансового менеджменту автономія, тобто незалежність від зовнішніх джерел фінансування, виступає одним із основних показників у його фінансовій стабільності, оскільки фінансування операційної діяльності має відбуватися за рахунок власних коштів хоча б 50:50.

Фінансовий леверидж як механізм впливу на рентабельність власного капіталу характеризує ефективність використання позикових коштів підприємства та виступає індикатором фінансової стійкості, а його динаміка залежить від зміни структури активів підприємства та фінансової політики їх формування (консервативної, помірної, агресивної).

Визначення довгострокової фінансової стабільності вимагає включення в інтегрований показник різних моделей оцінки вірогідності банкрутства з метою постійного відстеження зміни фінансових ризиків його настання в готелі. Тому до дерева властивостей включено коефіцієнти вірогідності банкрутства, визначені на основі дискримінантної функції, R-моделі, моделей Таффлера та Спрінгейта.

Оскільки ліквідність характеризує платоспроможність підприємства та виступає критерієм його фінансової стійкості, доцільним є включення коефіцієнтів покриття, термінової та абсолютної ліквідності до дерева властивостей відстеження інтегрованої фінансової стійкості.

В основі інтегрованого показника фінансової стійкості малих готелів лежить визначення вагомості впливу кожного чинника. Коефіцієнти вагомості чинників визначалися за шкалою відношень, відомою як «метод фіксованої суми». Вагомість кожного показника оцінювалася методом ПАТТЕРН за допомогою коефіцієнтів, сума яких дорівнює одиниці. Спочатку визначалася відносна вагомість трьох груп показників (фінансові стійкість, вірогідність банкрутства та ліквідність), на основі яких розподілялась вагомість конкретних чинників усередині груп (табл. 1). При обробці отриманих оцінок встановлено, що вони підпорядковані нормальному розподілу.

Безумовно, номенклатура показників може бути змінена як у бік зростання їх кількості, так і в бік зменшення. На нашу думку, для малого готелю така структура показників є оптимальною, оскільки дає можливість керівникам підприємства оцінити як поточну фінансову стабільність, так і можливі стратегічні зміни. Наведемо розрахунок інтегрованого показника фінансової стійкості малого бізнес-готелю категорії 3 зірки (табл. 2), розташованого в центральній частині промислового міста. Номерний фонд готелю складає 46 номерів. Основою для розрахунку складових інтегрованого показника фінансової стійкості готе-

Таблиця 1

Дерево властивостей показників фінансової стійкості малого готелю

0	1	2	Коефіцієнт вагомості (α_i), коеф.
Фінансова стійкість малого готелю	Фінансова стабільність	Стійке фінансування	0,2
		Автономія	0,1
		Фінансовий леверидж	0,1
		Фінансовий ризик	0,05
		Маневреність власного капіталу	0,05
		Поточна заборгованість	0,05
		Структура довгострокових вкладень	0,05
	Вірогідність банкрутства	Дискримінантна функція	0,025
		R-модель	0,025
		Модель Таффлера	0,025
		Модель Спрінгейта	0,025
	Ліквідність	Термінова	0,1
		Поточна	0,1
		Рівень покриття	0,1

Таблиця 2

Розрахунок інтегрованого показника фінансової стійкості малого готелю

Коефіцієнти (Pi)	Базовий показник (P _б), коеф.	Вплив чинника, коеф., роки				
		2011	2012	2013	2014	2015
Стійке фінансування	0,8	0,0072	0,0080	0,0083	0,0093	0,0091
Автономія	0,5	-0,3383	-0,3080	-0,2970	-0,2652	0,0950
Фінансовий леверидж	0,5	0,0447	0,0480	0,0500	0,0541	0,0540
Фінансовий ризик	0,5	0,0172	0,0169	0,0168	0,0142	0,0174
Маневреність власного капіталу	0,5	0,0601	0,0650	0,0668	0,0730	0,0723
Поточна заборгованість	0,2	0,0145	0,0160	0,0166	0,0179	0,0182
Структура довгострокових вкладень	0,5	0,0017	0,0019	0,0019	0,0022	0,0023
Вірогідність банкрутства за дискримінантною функцією	2,0	0,0144	0,0141	0,0174	0,0178	0,0184
Вірогідність банкрутства за R-моделлю	0,42	0,0085	0,0106	0,0139	0,0129	0,0146
Вірогідність банкрутства за Таффлером	0,3	-0,0202	-0,0194	-0,0175	-0,0169	-0,0160
Вірогідність банкрутства за Спрінгейтом	0,862	0,0101	0,0106	0,0122	0,0125	0,0126
Термінова ліквідність	0,5	0,0027	0,0008	0,0007	0,0009	0,0009
Поточна ліквідність	0,2	0,0001	0,0000	0,0000	0,0025	0,0002
Рівень покриття	1,0	0,0120	0,0067	0,0055	0,0032	0,0072
Інтегрований показник фінансової стійкості		-0,1652	-0,1289	-0,1045	-0,0616	0,3061

лю є дані фінансової звітності за п'ять років. Такі спостереження досить легко організувати, додавши до звичайних функцій АРМ менеджера пакет Excel з потрібними формулами та посиланнями на клітинки, в які вносяться вихідні дані фінансової звітності. Більш того, на поточний момент фахівцями вже розроблені та пропонуються готові продукти з використанням електронних таблиць Excel, в які включені розрахунки, що полегшують отримання комплексних показників діяльності підприємства шляхом використання різних моделей [18].

Для визначення інтегрованого показника фінансової стійкості готелю ($\Phi C_{\text{инт}}$) використаємо формулу:

$$\Phi C_{\text{инт}} = \sum_{i=1}^n \frac{P_i}{P_6} \alpha_i, \quad (1)$$

де P_i, P_6 – i -й та базовий показники відповідно;
 α_i – коефіцієнт вагомості i -го показника.

Базові показники кожного коефіцієнта визначено на основі їх нормативних значень (табл. 2). Розрахунок інтегрованого показника фінансової стійкості малого готелю наведений в табл. 2.

Аналізуючи структуру показників фінансової стійкості, зазначимо, що найбільший вплив мали маневреність власного капіталу, автономія і коефіцієнт стійкого фінансування, тобто показники, розраховані на базі власного капіталу та його залежності від позикових коштів.

Значення інтегрованого показника фінансової стійкості готелю за 2011–2015 рр. свідчать про нестійкий фінансовий стан малого готелю. Але динаміка його зростання протягом п'яти років є позитивною, що підтверджується побудованою регресійною моделлю (рис. 1).

Звісно, що використання регресійної моделі для впевненого прогнозування потребує даних за якомога більший період спостережень, перевірки її адекватності за критерієм Фішера і значущості параметрів за t-критерієм.

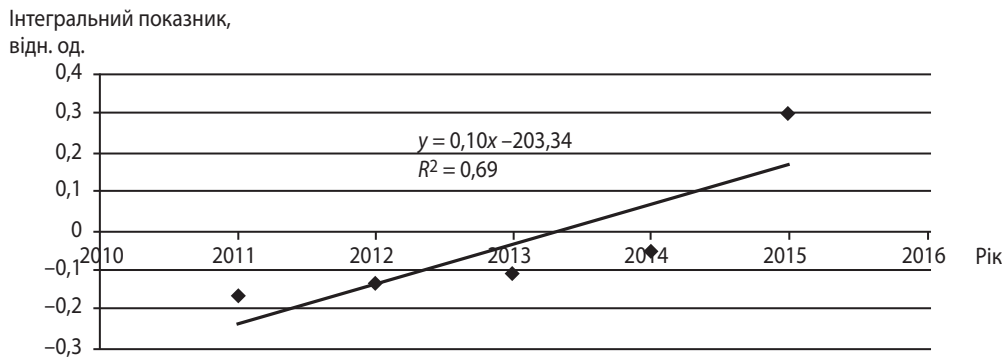

Рис. 1. Регресійна модель динаміки інтегрованого показника фінансової стійкості готелю

Але і простої оцінки динаміки інтегрального показника фінансової стійкості (рис. 1) може бути достатнім для прийняття певних рішень.

На прикладі готелю, що розглядається, видно, що найбільший негативний вплив на інтегрований показник фінансової стійкості чинить від'ємне значення маневреності власного капіталу, що обумовлено неоптимальною структурою балансу. Це вказує на погіршення структури балансу з точки зору співвідношення між залученням фінансових ресурсів і їх використанням під час формування активів готелю.

В 2015 р. інтегрований показник фінансової стійкості готелю дорівнював 0,3061, що становило 30 % від ідеального його значення (1,0) і свідчило про нестійкий фінансовий стан, який характеризувався недостатністю у готелі власних джерел для фінансування діяльності. Така ситуація вимагає негайних управлінських рішень щодо встановлення рівноваги за рахунок поповнення джерел власних коштів, скорочення дебіторської заборгованості.

У структурі інтегрованого показника фінансової стійкості готелю (табл. 1) 10 % впливу належить чотирьом коефіцієнтам оцінки вірогідності банкрутства.

З метою визначення впливу на динаміку інтегрованого показника фінансової стійкості готелю кожного з коефіцієнтів окремо також використано простий регресійний аналіз. Лінійний тренд дає наочне уявлення про напрямки розвитку показників фінансової стабільності підприємства та можливість встановити подібності та відмінності в динаміці різних її характеристик. На рис. 2 наведено прості регресійні моделі, які побудовані за даними розрахунків інтегрованого показника фінансової стійкості готелю з послідовним включенням коефіцієнтів вірогідності банкрутства, розрахованих на основі дискримінантної функції, R-моделі, моделей Таффлера та Спрінггейта.

Отримані регресійні моделі мають такі загальні властивості:

Позитивний лінійний тренд спостерігається для всіх варіантів розрахунку інтегрованого показника фінансової стійкості готелю.

Отримані значення коефіцієнтів детермінації (близько 0,7) свідчать про досить високий ступінь кореляції, підвищення якого потребує більш довгострокових спостережень.

Швидкість зростання для всіх варіантів розрахунку інтегрованого показника фінансової стійкості готелю приблизно однакова (кутові коефіцієнти близько 0,1).

Для всіх варіантів розрахунків значення інтегрального показника фінансової стійкості в 2015 р. не є оптимальним, але спостерігається позитивна тенденція наближення до прийнятного значення.

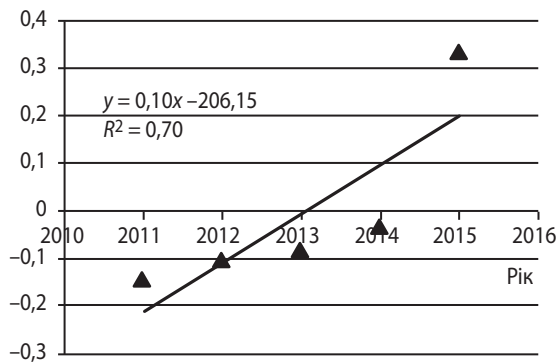
Таким чином, отриманий збіг властивостей може свідчити про те, що розрахунки з використанням чотирьох моделей оцінки вірогідності банкрутства поодиночі і всіх разом не суперечать одне одному й адекватно відображають дійсну динаміку інтегрованого показника фінансової стійкості готелю. Крім того, дослідження показали, що контроль стану фінансової стабільності готелю – важливе та достатньо просте завдання. На прикладі цього готелю видно, що для комплексної оцінки фінансової стійкості можливо використовувати як інтегрований показник (табл. 2), так і простіші показники, моделі поведінки яких показано на рис. 2.

Значення коефіцієнтів вагомості одиничних показників, запропонованих у роботі, можуть коригуватися під час проведення додаткової експертної оцінки. Отже, наявність достатньої кількості спостережень протягом тривалого періоду дозволить контролювати та прогнозувати фінансову стійкість підприємства досить просто та впевнено, користуючись одним із запропонованих варіантів.

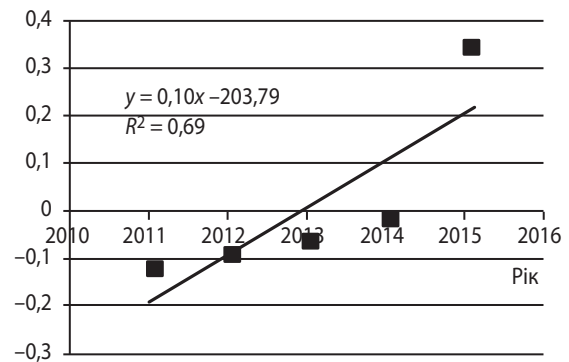
Висновки

В результаті проведеного дослідження запропоновано методику оцінки інтегрованого показника фінансової стійкості готелю малої місткості, що ґрунтується на

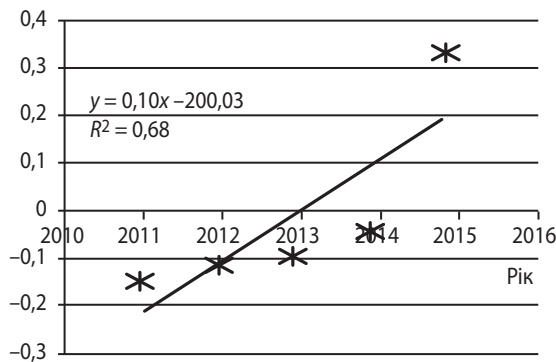
Інтегральний показник з урахуванням коефіцієнту банкрутства на основі дискримінантної функції

Інтегральний показник з урахуванням коефіцієнту R-моделі

Інтегральний показник з урахуванням коефіцієнту Таффлера

Інтегральний показник з урахуванням коефіцієнту Спрингейта

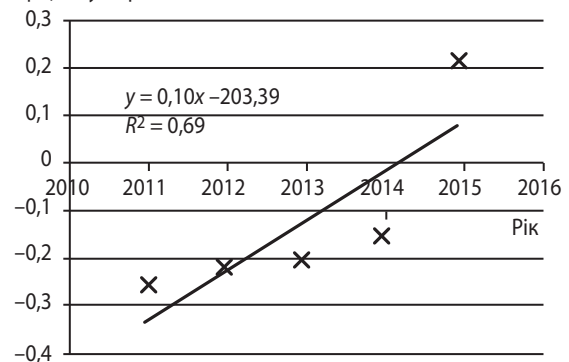

Рис. 2. Регресійні моделі динаміки інтегрованого показника фінансової стабільності готелю з урахуванням кожного з чотирьох коефіцієнтів вірогідності банкрутства

принципах кваліметрії і простому регресійному аналізі. В основу інтегрованого показника покладено дані фінансової звітності, за якими розраховуються усі коефіцієнти, що впливають на фінансову стійкість колективного засобу розміщення.

Поєднання двох підходів (кваліметрія і регресія) до оцінки фінансової стійкості дає можливість не тільки отримати інтегральні характеристики показника, але і позначити кількісно середню швидкість і напрямок його динаміки.

Інтегрована оцінка і можливість прогнозування фінансової стійкості підприємств значно підвищують якість аналізу й об'єктивність його висновків, уможлиблює досить оперативно виявляти потенційне банкрутство та завчасно доводити інформацію до зацікавлених осіб.

Використання запропонованої методики дає можливість керівництву малого готелю завчасно передбачити негативні чинники та тенденції їх впливу на планову ефективність і результати діяльності підприємства, а також ухвалити рішення щодо їх нейтралізації.

Для вивченішого застосування запропонованої методики рекомендується накопичування статистичних даних за якомога більший період роботи підприємства.

Подальших досліджень вимагає визначення інтервалу оцінки типів фінансової стійкості готелю на основі інтегрованого показника та включення до методики бага-

тофакторного регресійного аналізу з макроекономічними факторами, що здійснюють найвагоміший вплив на стабільність роботи готелю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колективні засоби розміщення в Україні: стат. бюлетень. Київ: Держ. служба статистики України, 2016. 200 с.
2. Кизим М. О., Забродський В. А., Зінченко В. А., Копчак Ю. С. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2003. 144 с.
3. Костирко Л. А. Діагностика потенціалу фінансово-економічної стійкості підприємства: монографія. Харків: Фактор, 2008. 336 с.
4. Лахтіонова Л. А. Аналіз платоспроможності та ліквідності суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. Київ: КНЕУ, 2011. 657 с.
5. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2005. 592 с.
6. Редько В. Є., Панасюк К. А. Аналіз діяльності підприємств туризму: навч. посіб. Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. 242 с.
7. Гудзенко І. С. Бюджетно-податкове регулювання фінансової діяльності підприємств в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08. Київ, 2015. 24 с.

8. Bărbuță-mișu N., Codreanu E.-S. Analysis and prediction of the bankruptcy risk in romanian building sector companies // *Economika*. 2014. Vol. 93 (2). URL: <http://www.journals.vu.lt/ekonomika/article/view/3542>

9. Popescu A. Research regarding the use of discriminant analysis for assessing the bankruptcy risk of agricultural companies // *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*. 2014. Vol. 14. Issue 4. URL: <http://managementjournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/721-research-regarding-the-use-of-discriminant-analysis-for-assessing-the-bankruptcy-risk-of-agricultural-companies-721>.

10. Håkon Kambestad Sundal, Karoline Hatlestad, Kai Liu. *Factors Affecting the Probability of Bankruptcy*. Bergen, 2015. 106 p.

11. Гапак Н. М., Капштан С. А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Економіка. 2014. Вип. 1. С. 191–196.

12. Топій І. І., Зубко Н. І. Фінансова стабільність підприємства як запорука його розвитку в умовах ринкової економіки. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 6. С. 505–509.

13. Івченко Л. О., Левіт І. Б., Шимкова В. Є. Оцінка якості діяльності туристичних підприємств на основі кваліметричного аналізу. *Вісник ДІТБ*. 2008. № 12. С. 129–137.

14. Івченко Л. А., Редько В. Е. Кваліметрические методы оценки привлекательности гостиничных услуг. *Вісник ДІТБ*. 2013. № 17. С. 275–286.

15. Павлоцький В. Я. Особливості аналізу фінансової стійкості туристичних підприємств як чинника їх конкурентоспроможності. *Економіка Криму*. 2010. № 3 (32). С. 193–198.

16. Сіренко К. В. Побудова рейтингової оцінки туристичних підприємств // *Сталий розвиток економіки: Всеукр. наук.-вироб. журнал*. 2011. № 2. URL: <http://lib.istu.edu.ua/index.php?p=23&id=883>

17. Іваненко О. Позиціонування туристичного підприємства на ринку туристичних послуг України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Економіка. 2015. Вип. 4. С. 27–32.

18. Оценка вероятности банкротства предприятия в Excel. URL: http://afdanalyse.ru/load/1/ocenka_verojatnosti_bankrotstva_predpriyatija_v_excel/1-1-0-110

REFERENCES

Bilyk, M. D. et al. *Finansovyi analiz* [Financial analysis]. Kyiv: KNEU, 2005.

Barbuta-misu, N., and Codreanu, E.-S. "Analysis and prediction of the bankruptcy risk in romanian building sector companies" *Economika*. <http://www.journals.vu.lt/ekonomika/article/view/3542>

Hudzenko, I. S. "Biudzhethno-podatkovye rehuliuвання finansovoi diialnosti pidpriemstv v Ukraini" [Fiscal regulation of the financial activities of enterprises in Ukraine]. *avtores. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2015.

Hakon, Kambestad Sundal, Karoline, Hatlestad, and Kai, Liu. *Factors Affecting the Probability of Bankruptcy* Bergen, 2015.

Гапак, Н. М., and Kapshtan, S. A. "Osoblyvosti vyznachennia finansovoi stiiokosti pidpriemstva" [Determination of financial sta-

bility]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia: Ekonomika*, no. 1 (2014): 191-196.

Ivchenko, L. O., Levit, I. B., and Shymkova, V. Ye. "Otsinka yakosti diialnosti turystychnykh pidpriemstv na osnovi kvalimetrychnoho analizu" [Quality assessment activities of tourism enterprises on the basis of the analysis qualimetric]. *Visnyk DITB*, no. 12 (2008): 129-137.

Ivchenko, L. A., and Redko, V. Ye. "Kvalimetrycheskiye metody otsenky privlekatelnosti gostinichnykh uslug" [Qualitative methods of assessing the attractiveness of hotel services]. *Visnyk DITB*, no. 17 (2013): 275-286.

Ivanenko, O. "Pozytsionuvannia turystychnoho pidpriemstva na rynku turystychnykh posluh Ukrainy" [The positioning of tourism enterprises on the tourism market of Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, no. 4 (2015): 27-32.

Kolektyvni zasoby rozmishchuvannia v Ukraini [Collective accommodation facilities in Ukraine]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2016.

Kostyrko, L. A. *Diahnostyka potentsialu finansovo-ekonomichnoi stiiokosti pidpriemstva* [Diagnosis of potential financial and economic sustainability of the enterprise]. Kharkiv: Faktor, 2008.

Kyzym, M. O. et al. *Otsinka i diahnostyka finansovoi stiiokosti pidpriemstva* [Assessment and diagnosis of financial stability]. Kharkiv: INZHEK, 2003.

Lakhtionova, L. A. *Analiz platospromozhnosti ta likvidnosti subiektiv pidpriemnytskoi diialnosti* [Analysis of solvency and liquidity of business entities]. Kyiv: KNEU, 2011.

"Otsenka veroyatnosti bankrotstva predpriyatija v Excel" [Assessment of the probability of bankruptcy in Excel]. http://afdanalyse.ru/load/1/ocenka_verojatnosti_bankrotstva_predpriyatija_v_excel/1-1-0-110

Pavlotskiy, V. Ya. "Osoblyvosti analizu finansovoi stiiokosti turystychnykh pidpriemstv yak chynnyka yikh konkurentospromozhnosti" [Features analysis of the financial sustainability of tourism enterprises, as factor of their competitiveness]. *Economika Krymu*, no. 3 (32) (2010): 193-198.

Popescu, A. "Research regarding the use of discriminant analysis for assessing the bankruptcy risk of agricultural companies" *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Developmen*. <http://managementjournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/721-research-regarding-the-use-of-discriminant-analysis-for-assessing-the-bankruptcy-risk-of-agricultural-companies-721>

Redko, V. Ye., and Panasiuk, K. A. *Analiz diialnosti pidpriemstv turizmu* [Analysis of activity of enterprises of tourism]. Dnipropetrovsk: Aktsent PP, 2015.

Sirenko, K. V. "Pobudova reitynhovoi otsinky turystychnykh pidpriemstv" [Building rating assessment of tourism enterprises]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*. <http://lib.istu.edu.ua/index.php?p=23&id=883>

Topii, I. I., and Zubko, N. I. "Finansova stabilnist pidpriemstva yak zaporuka yoho rozvytku v umovakh rynkovoi ekonomiky" [The financial stability of the enterprise as the key to its development in conditions of market economy]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 6 (2015): 505-509.